

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41CoE/542/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415204940
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Križanová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6415204940.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v exekučnej veci oprávneného K. G., a.s., so sídlom O. J. X, XXX XX G., IČO: XX XXX XXX, proti povinnému N. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom A.. X. N. XXXX/X, XXX XX G.Y., štátny občan Slovenskej republiky, vedenej súdnou exekútkou Mgr. Janou Virličovou, Exekútorický úrad so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, pod sp. zn. EX 6764/15, o vymoženie pohľadávky vo výške 3.250,01 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5Er/260/2015-34 zo dňa 25. novembra 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5Er/260/2015-34 zo dňa 25. novembra 2015 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením č.k. 5Er/260/2015-34 zo dňa 25. novembra 2015 zamietol žiadosť súdnej exekútky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v predmetnej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcami Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. IA-C/12013/1290 dňa 10.03.2014. Okresný súd zistil, že medzi oprávneným a povinným bola dňa 11.03.2011 uzavretá zmluva o úvere. V článku 3 ods. 5 zmluvy o úvere a v článku 10, II. časti Všeobecných obchodných podmienok v článku 10.2 si zmluvné strany dohodli rozhodcovskú doložku.

Zmluvu uzavretú medzi oprávneným a povinným okresný súd vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože mal preukázané, že povinný mal vo vzťahu vzniknutom z uzatvorenej zmluvy postavenie spotrebiteľa a oprávnený konal pri uzatváraní a plnení z uzatvorenej zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

V posudzovanej veci okresný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka je súčasťou obsahu formulárovej zmluvy, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Podľa názoru okresného súdu dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Svoj názor okresný súd oprel o to, že spotrebiteľ v porovnaní s dodávateľom s nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Uviedol, že aj v predmetnom prípade povinný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej zmluvy ovplyvniť, nakoľko jej súčasťou sú aj Obchodné podmienky pre úver. Povaha zmluvy je adhézna, teda spotrebiteľ ju mohol prijať buď ako celok, resp. odmietnuť. Obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený. Len veľmi ťažko možno predpokladať, že si spotrebiteľ bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Svoj názor o neprimeranej povahe predmetnej rozhodcovskej

doložky okresný súd oprel aj o stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 04.06.2009 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Gy?rfi.

Okresný súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež Smernice 93/13/EHS. Z uvedených dôvodov okresný súd žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti uzneseniu okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený. Na odôvodnenie uviedol, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkaz výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, ako napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. V prípade, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia, alebo exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať, či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd, alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale len ako exekučný súd. Mal za to, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach (ust. § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní). Rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky, ako právoplatný rozsudok súdu. Súd nemôže vec prejednávať znova, nanovo skúmať skutkový stav, vykonávať dôkazy a tie následne právne hodnotiť bez účasti oprávneného. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Konštatoval, že uzatvoril platnú rozhodcovskú doložku v súlade so Zákomom o rozhodcovskom konaní. Zdôraznil, že pri uzatváraní rozhodcovskej doložky postupoval v súlade s ust. § 93b zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Namietal nesprávnú aplikáciu ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. V prípade, ak exekučný súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vykonáva iné dôkazy než tie, ktoré sú výslovne uvedené v citovanom ustanovení, ako aj v prípadoch, keď exekučný stav (či už po vykonaní takýchto dôkazov, alebo bez toho) na ťarchu oprávneného reviduje skutkový stav, na ktorom je založený exekučný titul, je povinný dať oprávnenému možnosť sa k takto vykonaným dôkazom a takto novo vytvorenej procesnej situácii vyjadriť. Nesúhlasil s aplikáciou Smernice EHS č. 93/13/EHS. Poukázal na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky. Nakoniec uviedol, že exekučný súd mu svojim postupom znemožnil uplatniť svoje právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a vyhovel žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, alternatívne, aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

K odvolaniu oprávneného vyjadrenie podané nebolo.

Uznesenie okresného súdu bolo vydané vyššou súdnou úradníčkou. Zákonná sudkyňa odvolaniu nemienila vyhovieť a podľa ust. § 374 ods. 4 O.s.p. vec predložila na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd zo spisu zistil, že dňa 31.03.2015 bol súdnej exekútorky doručený návrh na vykonanie exekúcie. Následne súdna exekútorka žiadala okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Exekučným titulom v predmetnom konaní je rozhodcovský rozsudok sp. zn. IA-C/1213/1290 zo dňa 10.03.2014, vydaný Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave. Z exekučného titulu je zrejmé, že rozhodcovským rozsudkom bolo vyhovené návrhu žalobcu (oprávneného) v časti o zaplatenie sumy 4.940,57 Eur s príslušenstvom. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi oprávneným a povinným dňa 11.03.2011. Napadnutým uznesením okresný súd žiadosť súdneho

exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Odvolací súd uznesením č.k. 41CoE/542/2015-58 zo dňa 25.11.2015 vyzval oprávneného na odstránenie väd ním podaného odvolania proti napadnutému uzneseniu. Následne oprávnený vady odvolania odstránil, a preto odvolací súd odvolanie oprávneného prejednal.

Podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. *) Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Z citovaného ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva, že exekučný súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky). To znamená, že exekučný súd je už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý mal právomoc vec rozhodnúť, pretože ak exekučný titul vydal orgán, ktorý na to nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti a na jeho základe nemožno viesť nútený výkon rozhodnutia. Odvolací súd dáva do pozornosti, že aj v prípade, ak spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybniť existenciu, alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa Zákona o rozhodcovskom konaní, je okresný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej doložky (zmluvy).

Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere (11.03.2011) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že je nepochybné, že s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenom formulári medzi účastníkmi konania bola uzavretá spotrebiteľská zmluva podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto je potrebné na tento právny vzťah medzi veriteľom a dlžníkom aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Tomuto zisteniu bolo potom potrebné podriaďiť, ako to správne urobil okresný súd, ďalší procesný postup okresného súdu.

Odvolací súd konštatuje, že do slovenskej legislatívy boli prebraté viaceré smernice Európskej rady a Parlamentu, ktoré upravujú ochranu spotrebiteľa, alebo sa jej priamo či nepriamo dotýkajú. Takouto smernicou je aj smernica Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, na ktorú v napadnutom rozhodnutí odkazuje okresný súd. Smernica je v podľa článku 288 Zmluvy o Európskej únii (bývalý článok 249 Zmluvy o založení ES) záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, pokiaľ ide o výsledok ktorý sa má dosiahnuť. Smernica Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách bola implementovaná do slovenského právneho poriadku zákonom č. 150/2004 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka) a ktorý nadobudol účinnosť 01. 04. 2004.

Úpravu spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku nie je možné považovať za taxatívnu, pričom je možné vychádzať aj z osobitnej právnej úpravy zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch účinnej v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) predovšetkým z ust. § 2 písm. a) a b) definujúcich zmluvné strany .

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V ust. § 53 ods. 4 Občiansky zákonník len príkladmo ustanovuje, ktoré podmienky je možné považovať za neprijateľné, pričom podľa písm. r) tohto ustanovenia za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách spôsobujú neplatnosť zmluvy podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, pričom tieto podmienky sú aj v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa článku 3 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2011, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, obsahuje podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Takouto podmienkou je rozhodcovská doložka, ktorú okresný súd správne vyhodnotil ako neplatnú. V danom prípade rozhodcovská doložka je súčasťou Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, pričom v článku 10, v bode 10.2.2. týchto podmienok sa zmluvné strany dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní služieb, bankových produktov, alebo vykonávaní bankových obchodov, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik príslušnej zmluvy v znení: pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom banka, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania; pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu. V bode 10.2.3 týchto podmienok sa zmluvné strany dohodli, že ak klient, najneskôr pri uzavretí bankového obchodu, alebo zmluvy nedoručí banke písomné oznámenie, že s rozhodcovskou doložkou nesúhlasí, má sa za to, že ju prijal.

Rozhodcovská doložka nie je v zmluve dojednaná individuálne, čo vyplýva aj z jej zaradenia do Všeobecných obchodných podmienok, ako súčasti formulárovej zmluvy o úvere, pričom takto dohodnutá rozhodcovská doložka tak, ako je dojednaná, doslovnému zneniu ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka neodporuje. Ale dôsledkom takto dojednanej rozhodcovskej doložky je, že oprávnený si ju dohodol sám pre seba, čím uvedené ustanovenie obchádza. Z uvedeného vyplýva, že takto dojednanou rozhodcovskou doložkou došlo k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa. Podpisom tejto zmluvy sa spotrebiteľ vopred vzdal práva na účinnú procesnú ochranu, či už z nevedomosti, alebo nemožnosti ovplyvniť obsah zmluvy, čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľnou podmienkou. Takto dojednaná rozhodcovská doložka je podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná, pričom toto ustanovenie je v súlade so smernicou Rady č. 93/13/EHS o ochrane spotrebiteľov z 05. 04. 1993.

Podľa ust. § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona.

Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia návrh rozhodcovskej zmluvy podľa odseku 1 sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné predložiť svojim klientom najneskôr pri uzatváraní obchodu, na ktorý sa nevzťahuje už uzavretá rozhodcovská zmluva. Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov.

K námietke oprávneného o tom, že ponukou uzavrieť rozhodcovskú doložku banka len plnila povinnosť vyplývajúcu z ust. § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom pri uzatváraní zmluvy, odvolací súd uvádza, že zo znenia tohto ustanovenia vyplýva len povinnosť banky ponúknuť svojim klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Zo znenia tohto ustanovenia však nevyplýva povinnosť zakotviť rozhodcovskú doložku v obchodných podmienkach, ktorých obsah klient nemôže ovplyvniť, pričom návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky môže banka predložiť aj ako samostatný návrh, ktorý by umožňoval v danom prípade spotrebiteľovi dojednať rozhodcovskú doložku individuálne.

K námietke oprávneného o porušení jeho ústavne garantovaných práv ako účastníka konania, a to práva na spravodlivý súdny proces a na zachovanie zásady rovnosti pred súdom, odvolací súd uvádza, že okresný súd k neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá je obsahom spotrebiteľskej zmluvy dospel na základe listinných dôkazov týkajúcich sa zmluvy o úvere, Všeobecných obchodných podmienok a rozhodcovskej doložky, ktorá je súčasťou uvedených obchodných podmienok, predložených samotným oprávneným. Z uvedeného dôvodu nie je možné konštatovať, že boli porušené práva oprávneného na prístup k vykonanému dokazovaniu

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd správne posúdil vzniknutý právny vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľský vzťah a na základe toho aj správne právne vec posúdil. Preto napadnuté uznesenie okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Uznesenie bolo jednohlasne schválené členmi odvolacieho senátu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.